

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoP/39/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6619205359
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dzúriková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6619205359.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a členov senátu JUDr. Anny Snopčokovej a JUDr. Jána Auxta, v právnej veci spôsobilosti na právne úkony pozbaveného F. H., rod. J., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom J. D. XXXX/XA, H., toho času v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v M. M., Z. 7, právne zast.: Mgr. Marcel Péli, advokát, Advokátska kancelária so sídlom M. R. Štefánika 157/45, Považská Bystrica, za účasti opatrovníka pozbaveného spôsobilosti na právne úkony F. M., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom J. D. XXXX/XA, H., toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody M. M. - Z., V. XX, priečinok 1, o návrhu Okresnej prokuratúry Lučenec na navrátenie spôsobilosti fyzickej osobe na právne úkony, o odvolaní osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná a o odvolaní opatrovníka osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 21Ps/17/2019 - 239 zo dňa 12. 08. 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 21Ps/17/2019 - 239 zo dňa 12. 08. 2021 potvrdzuje.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Lučenec (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo aj „okresný súd“) výrokom I. zrušil rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 9Ps/2/2013 - 125 zo dňa 15. 01. 2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16. 06. 2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoP/33/2014 - 158 zo dňa 29. 05. 2014 o pozbavení spôsobilosti na právne úkony F. H., rodeného J., nar. XX. XX. XXXX a navrátil F. H., rodenému J., spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Výrokom II. súd rozhodol, že trovy dôkazov platí štát. Výrokom III. súd vyslovil, že žiadnemu z účastníkov nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že návrhom doručeným tamajšiemu súdu sa navrhovateľ - okresný prokurátor Okresnej prokuratúry Lučenec domáhal vrátenia spôsobilosti na právne úkony F. H., rod. J., keď uviedol, že v priebehu súdneho konania bolo znalkyňou z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, X.. N. E. v Znaleckom posudku č. 31/2013 konštatované, že vzhľadom na rozsah narušenia psychických funkcií nie je schopný vyšetřovaný samostatného fungovania, nemá schopnosť postarať sa o svoje základné potreby a vybavovať si svoje záležitosti. Tento znalecký posudok si objednal F. H. prostredníctvom právnej zástupkyne. Následne konajúci okresný súd pribral do konania znalkyňu z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria X.. F. M., ktorá v Znaleckom posudku č. 60/2013 uviedla, že bežné situácie zvláda menovaný len za pomoci a usmernenia rodiny a že sám nie je schopný samostatného fungovania v zmysle adekvátneho a primárneho zabezpečovania si základných potrieb. Následne dňa 13. 08. 2014 podal prokurátor tamjšej okresnej prokuratúry na Okresný súd Lučenec na obvineného Jozefa Lendela obžalobu pre spáchanie pokračovacieho zločinu podvodu spáchaného sčasti samostatne a sčasti formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona podľa

§ 221 ods. 1, 2, 3 písm. c/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. f/ Trestného zákona. Súd o obžalobe konal pod sp. zn. 3T/162/2014. V priebehu trestného konania bol sudcom okresného súdu pribratý znalec z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie X.. X. V.. Tento v Znaleckom posudku č. 62/2018 uviedol viacero podstatných informácií, ktoré možno zovšeobecnene uzavrieť tak, že F. H. trpí mentálnou retardáciou ľahkého stupňa, no jeho ovládacie a rozpoznávacie schopnosti nie sú znížené v podstatnej miere. Úroveň zníženia jeho mentálnych schopností však umožňuje, aby dokázal v dobe spáchania trestnej činnosti rozpoznať charakter a spoločenskú nebezpečnosť svojho konania. V ďalšom znalec konštatoval, že posudzovaný H. v dostatočnej miere chápe zmysel trestného konania a je schopný účasti v trestnom konaní. Pri spracovávaní tohto návrhu bolo súčasne formou lustrácie v prokurátorskej trestno-civilnej agende ako interného informačného systému zistené, že menovaný je ako páchatel' vedený v celkovo 33 trestných veciach na viacerých prokuratúrach v rámci Slovenskej republiky a za časť trestných činov bol i súdmi odsúdený. S poukazom na tieto zistené skutočnosti, že F. H. je teda s určitou pravidelnosťou vyšetrovaný ako osoba dopúšťajúca sa trestnej činnosti a v spojitosti so závermi Znaleckého posudku č. 62/2018 X.. X. V. má okresný prokurátor názor, že u F. H. je na mieste revízia pôvodného súdneho rozhodnutia, ktorým bol menovaný pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Žiadal preto zrušiť rozsudok o obmedzení spôsobilosti na právne úkony Okresného súdu Lučenec č. k. 9Ps/2/2013 - 125 zo dňa 15. 01. 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoP/33/2014 - 158 zo dňa 29. 05. 2014. Konajúci súd na základe návrhu na vyšetrenie zdravotného stavu menovaného F. H. pribral do konania znalca z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvie psychiatria X.. E. L., PhD., MPH, MHA, ktorý o zdravotnom stave posudzovaného podal Znalecký posudok č. 49/2020 zo dňa 17. 06. 2020. Znalec v závere posudku uviedol, že F. H. duševnou poruchou v úzkom slova zmysle netrpel a netrpí. Jeho abnormne štruktúrovaná osobnosť spojená s ľahkou mentálnou retardáciou je poruchou trvalou, ktorú nemožno liečiť, resp. zásadne terapeuticky ovplyvňovať. Jeho súčasný zdravotný stav je od rozhodnutia súdu o obmedzení spôsobilosti na právne úkony bez podstatných zmien. V komunite, v ktorej žije a je pevne zakorenený, sa dokáže orientovať a rozhodovať v aspoň najjednoduchších životných situáciách, na opateru inej osoby priamo odkázaný nie je. Vzhľadom k tomu, že sa s veľkou pravdepodobnosťou nejedná o majetného jedinca, disponovanie s väčším hnutelným či nehnuteľným majetkom u neho neprichádza do úvahy. Znalec sa stotožnil s vyjadreniami znalca X.. X. V. v odpovedi na otázku č. 8 znaleckého posudku. Ďalej súd poukázal na to, že v ďalšom priebehu konania súd X.. E. L., znalca, následne vypočul na pojednávaní konanom dňa 07. 10. 2020, kde znalec uviedol, že trvá na záveroch vypracovaného Znaleckého posudku č. 49/2020. Na základe zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie následne rozhodol vo veci rozsudkom tak, že zrušil rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 9Ps/2/2013 - 125 a posudzovanému F. H. navrhol spôsobilosť na právne úkony. V dôsledku podaného odvolania posudzovaného Krajský súd v Banskej Bystrici, konajúc ako súd odvolací, uznesením č. k. 14CoP/8/2021 - 197 zo dňa 20. 04. 2021 rozsudok okresného súdu zo dňa 07. 10. zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu závažného procesného pochybenia konajúceho súdu prvej inštancie pre absenciu zaznamenania spôsobu a obsahu realizovaného výsluchu posudzovaného a tiež z dôvodu nesúlady znenia rozsudku vyhláseného vo veci na pojednávaní dňa 07. 10. 2020 a písomného vyhotovenia rozsudku. Po zrušení a vrátení veci súd prvej inštancie vo veci konal a vykonal dokazovanie na pojednávaní dňa 12. 08. 2021 tak, aby osoba o spôsobilosti ktorej sa koná, mala zaručené všetky práva na spravodlivý proces a nebol jej odopretý prístup k súdu a bez obmedzenia mala možnosť vyjadriť svoj postoj k prejednávanej veci. Na pojednávaní bol prítomný posudzovaný F. H., jeho právny zástupca a opatrovník, zástupca okresnej prokuratúry a znalec z odboru zdravotníctvo, farmácia, odvetvie psychiatria, X.. E. L., PhD., MPH, MHA, ktorý v konaní vypracoval znalecký posudok o zdravotnom stave posudzovaného F. H.. Na vytýčenom pojednávaní súd posudzovaného, ako i znalca, podávajúceho znalecký posudok, vypočul. Posudzovaný dokázal súdu uviesť ako sa volá, koľko má rokov, dokázal označiť opatrovníka ako svojho otca i uviesť súdu, že dosiaľ nikdy nepracoval a nezarábal, no na niektoré otázky odpovedať nevedel. Na niektoré otázky odpovedal nepravdivo (či má nejakých súrodencov a akých, z akého dôvodu je vo výkone trestu odňatia slobody a či bol niekedy psychiatricky liečený a vyšetrený). Na uvedenom pojednávaní súd vyslúchol i do konania pribratého znalca. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že u F. H., ktorý bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 9Ps/2/2013 - 125 zo dňa 15. 01. 2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16. 06. 2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoP/33/2014 - 158, sú dané dôvody na zmenu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony F. H. v zmysle § 249 ods. 1, 2 CMP, a to navrátením spôsobilosti na právne úkony. Súd vychádzal jednak zo znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctva a farmácia, odvetvie psychiatria, X.. E. L., PhD., MPH, MHA, ktorého súd pribral do konania. Znalec posudzovaného vyšetril a vypracoval Znalecký posudok č. 49/2020 zo dňa 17. 06. 2020. Zo záverov tohto znaleckého

posudku vyplynulo, že F. H. netrpel a ani netrpí duševnou chorobou v úzkom slova zmysle. Je postihnutý ľahkou mentálnou retardáciou, ktorá je poruchou trvalou a nemožno ju liečiť, resp. zásadne terapeuticky ovplyvňovať. Jeho súčasný zdravotný stav od rozhodnutia súdu o zmene spôsobilosti na právne úkony je bez podstatných zmien. Je pevne zakorenený v komunite, v ktorej sa dokáže orientovať a rozhodovať aspoň v najjednoduchších životných situáciách a na opateru inej osoby priamo odkázaný nie je. Znalec sa v tejto súvislosti oboznámil s vyjadreniami znalca X.. X. V. v odpovedi na jeho otázku č. 8 Znaleckého posudku č. 62/2018. Znalec MUDr. X. V. vo svojom znaleckom posudku vypracovanom pre účely trestného konania sp. zn. 3T/162/2014 zo dňa 23. 11. 2018 v závere v bode 2 uviedol, že v znaleckom posudku X.. Z. a X.. R. sa ako diagnostický záver uvádza ľahká mentálna retardácia so signifikantnou poruchou správania vyžadujúcou pozornosť a liečbu. Ďalej je to kombinovaná vokálna motorická tiková porucha s viacerými podobami a hyperkinetická porucha správania v anamnéze. V znaleckom posudku MUDr. M. je diagnostický záver OCD - zmiešaná s chronickým priebehom, ľahká duševná zaostalosť - subnorma až ľahká debilita, úzkostne depresívna porucha v liečbe. V znaleckom posudku MUDr. W. a MUDr. X. je diagnostickým záverom v dobe znaleckého vyšetrenia obsedantne kompulzívna porucha, emočne nestabilná porucha osobnosti, depresívna porucha, ľahký stupeň, v anamnéze, mentálna subnorma. Závery všetkých znaleckých posudkov sa podľa jeho odborného názoru zhodujú v základnej diagnóze, čiže v mentálnej retardácii, pričom aj pri hodnotení stupňa mentálnej retardácie sa takmer zhodujú, kde konštatujú ľahkú mentálnu retardáciu, resp. ľahkú duševnú zaostalosť - subnormu až ľahkú debilitu. Podobné zistenie konštatuje aj v závere súčasného znaleckého vyšetrenia, pričom sa na základe klinickej symptomatiky prikláňa k záveru ľahkej mentálnej retardácie a zmiešanej poruchy osobnosti. V tomto zmysle sa z psychiatrického hľadiska stotožňuje so záverom znalcov MUDr. W. a MUDr. X., ktorí na strane 16 posudku konštatovali, že okrem anamnestických údajov vrátane predošlých znaleckých posudkov pri aktuálnom vyšetrení nepozorovali prejavy obsedantne kompulzívnej poruchy a ani poruchy nálady. Konštatovali, že posudzovaný je trvalo mentálne subnormnou osobou a trvalo má poruchy osobnosti, teda povahy, charakteru, temperamentu, správania a podobne. Tieto majú forenzný význam, a to v zmysle porúch ovládacích schopností, avšak intelekt probanda je dostatočný na chápanie spoločenského nebezpečenstva inkriminovaného správania a jeho protiprávnosti, ak sa ho dopustil. Čo sa týka ovládacích schopností, tieto sú trvalo, ale nepodstatne znížené, čo vyplýva z jeho osobnosti, hlavne povahy. Liečenie nemôže mať významnejší efekt. Všetky tri znalecké posudky, ktoré boli predložené zo psychiatrického hľadiska, obsahujú náležitosti psychiatrického vyšetrenia, čiže obsahujú anamnestické údaje, objektívny nález, rozbor a diagnostický záver, z čoho možno usudzovať, že boli použité správne metódy a postupy pri vyšetrení duševného stavu. Pri záveroch všetkých znaleckých posudkov, podobne ako konštatoval znalec, je zistená ľahká mentálna retardácia, ktorá ako základná diagnóza vedie k ďalším symptómom v zmysle porúch osobnosti, správania, nálady, psychomotoriky. Znalec X.. E. L., PhD., MPH, MHA, vo veci vypracoval znalecký posudok, na pojednávaní uviedol, že trvá na záveroch svojho znaleckého posudku, pričom dospel jednoznačne k záveru, že úroveň schopnosti F. H. je na úrovni ľahkej retardácie, avšak nie je ťažko psychicky postihnutý, pretože takéto postihnutie nezistil. Ľahká retardácia u menovaného je spojená s jeho vývojom v komunite, kde žil a vyrastal, že mal slabú stimuláciu a jeho duševné schopnosti neboli rozvíjané, nebol v tomto smere vedený. Pokiaľ by bol F. H. tak zdravotne postihnutý, že by musel byť obmedzený spôsobilosti na právne úkony alebo by trpel takou ťažkou chorobou, ktorá by mala vplyv na jeho rozpoznávacíe schopnosti, tak toto by malo odraz aj na jeho telesných prejavoch a niesol by znaky telesnej stigmatizácie, ktoré na ňom znalec nevidel. Vyslovil subjektívny názor, že súčasná situácia F. H. bola po vydaní rozhodnutia Okresného súdu Lučenec č. k. 9Ps/2/2013 - 125 zo dňa 15. 01. 2014, ktorým bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, zneužívaná, keďže v komunite, kde žije platí domnienka, že takáto osoba je beztrestná. Znalec vyslovil názor, že nie sú dané dôvody ani na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony F. H., pretože v komunite, v ktorej žije, vie dobre fungovať na úrovni bežného člena a vie si vyriešiť svoje záležitosti, teda nepotrebuje opateru inej osoby. Nie je dôvod ani na obmedzenie jeho spôsobilosti na právne úkony z dôvodu nakladania s majetkom, keďže menovaný majetok väčšieho rozsahu nemá. Ako vyplýva z trestného spisu, pokiaľ F. H. chcel dosiahnuť určitý zámer, konal racionálne a primerane komunikoval, čiže je schopný si obstarat' svoje bežné záležitosti.

3. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí tak vychádzal nielen z predloženého znaleckého posudku a výpovedí znalca na pojednávaniach konaných dňa 07. 10 2020 a 12. 08. 2021, ale aj zo Znaleckého posudku č. 62/2018 vypracovaného znalcom MUDr. X. V. pre potreby trestného konania, vychádzal tiež z ďalších vypracovaných znaleckých posudkov a lekárskeho vyšetrení týkajúcich sa posudzovaného (znalecký posudok MUDr. X., Z., znalecký posudok MUDr. W., MUDr. X., závery ošetrojúcich psychiatrov z hospitalizácie posudzovaného v Kremnici). MUDr. X. V. konštatoval, že v dôsledku mentálnej retardácie

ľahkého stupňa a sčasti aj v dôsledku osobnostnej poruchy sú ovládacie schopnosti posudzované znížené v nepodstatnej miere. Znalec konajúci vo veci MUDr. E. L., PhD., MPH, MHA, uviedol, že je pravdepodobné, že posudzovaný tak v minulosti vedome a aj v rámci aktuálneho znaleckého vyšetrenia predstiera ľažké duševné postihnutie. Podľa znalca, ak by trpel mentálnou retardáciou ľažkého stupňa, prítomný by bol aj telesný korelát, ktorý sa spravidla u týchto jedincov vyskytuje. Navyše spôsob správania, aký v rámci vyšetrenia použil, nie je pre jedinca s ľažkým postihnutím intelektu charakteristický. Ťažko intelektovo postihnutý jedinec takýmito účelovými spôsobmi správania nedisponuje.

4. Po vyhodnotení všetkých dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach a tiež s prihliadnutím na skutočnosť, že sa jedná o osobu, ktorá sa opakovane dopúšťa páchania trestnej činnosti a vychádzajúc zo záverov vypracovaných znaleckých posudkov súd mal za to, že je dôvod zrušenie rozhodnutie o pozbavení spôsobilosti na právne úkony u F. H. a prinavrátanie mu spôsobilosti v plnom rozsahu. Vychádzajúc z ustanovenej diagnózy u posudzovaného vo vypracovanom znaleckom posudku znalcom MUDr. E. L., PhD., MPH, MHA, ale aj znaleckého posudku vypracovaného MUDr. X. V. a v ňom porovnanými znaleckými posudkami od MUDr. Z., MUDr. R., MUDr. M., X. W., MUDr. X., ktoré vo všetkých prípadoch potvrdzujú stanovenú diagnózu, a to mentálnu retardáciu ľahkého stupňa, odôvodňuje zrušenie pôvodného rozhodnutia súdu o pozbavení spôsobilosti na právne úkony u posudzovaného v plnom rozsahu, nakoľko nejde o žiadnu ľažkú duševnú chorobu, resp. poruchu, ktorá by odôvodňovala obmedzenie spôsobilosti na právne úkony u F. H..

5. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal. O trovách konania, ktoré vznikli v konaní v súvislosti s podaním písomného znaleckého posudku o duševnom stave podaného znalcom MUDr. E. L., PhD., MPH, MHA, súd rozhodol, že tieto podľa ust. § 251 ods. 1 CMP hradí štát.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie F. H. - osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná (ktorej zákon priznáva plnú procesnú spôsobilosť - pozn. odvolacieho súdu), prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu. Uviedol, že s rozsudkom absolútne nesúhlasí, považuje ho za nezákonný a nedôvodný, nakoľko súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ďalej, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a tiež namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a to najmä preto, že na pojednávaní konanom dňa 12. 08. 2021 pred Okresným súdom Lučenec prebehlo zo strany súdu len „formálne dokazovanie“, pričom opatrovník spolu s právnym zástupcom jednoznačne preukázali nezrovnalosti v znaleckom posudku, ktorý vypracoval MUDr. E. L., PhD., MPH, MHA, pričom bolo poukazované i na jednotlivé iné znalecké posudky, z ktorých čerpal i samotný znalec, ktorý však hodnoverne nepotvrdil svoje závery a svoj vypracovaný znalecký posudok ani len náležite na pojednávaní neodôvodnil. Na otázku právneho zástupcu, či súčasný zdravotný stav pozbavovaného je podľa názoru znalca od rozhodnutia súdu o zmene spôsobilosti na právne úkony bez podstatných zmien, odpovedal znalec jednoznačne áno a týmto bola preukázaná opodstatnenosť pôvodného rozhodnutia súdu o zmene spôsobilosti na právne úkony, nakoľko súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli. Tieto dôvody sa však nezmenili. Následne ani po skončení „formálneho dokazovania“, v ktorom preukázali svoje tvrdenia, bol bez akéhokoľvek vyhodnotenia jednotlivých dôkazov vyhlásený rozsudok bez toho, aby účastníci opustili pojednávaciu miestnosť tak, ako si to vyžaduje zákon, z čoho bolo viac ako zrejmé, že rozsudok bol napísaný už pred samotným pojednávaním, a takéto konanie považuje odvolateľ zo strany okresného súdu za porušenie práva na spravodlivý proces, vzhľadom na to, že okresný súd absolútne nezaujímal výsledky dokazovania. Tvrdenie znalca, že v súčasnej dobe už nemožno absolútne pozbaviť spôsobilosti na právne úkony, mu je známa, nebol to však on, kto podával návrh na súd, ani opatrovník pozbavovaného, ale prokuratúra, ktorá je podľa názoru právneho zástupcu zaujatá, pričom na niektorých prokurátorov Okresnej prokuratúry Lučenec boli vznesené i námietky zaujatosti v nadväznosti na iné konania a predmetné konanie vedené pred Okresným súdom Lučenec považuje odvolateľ zo strany prokuratúry za účelové a vykonštruované. Skutočnosťou, že zdravotný stav osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná, sa od posledného rozhodnutia súdu nijako nezmenil, sa súd nezaoberal, ani ju nijako nevyhodnotil a pojednávanie sa uskutočnilo podľa názoru odvolateľa len formálne, nakoľko mu boli odvolacím súdom vytýkané porušenia práva, ktoré jednoznačne nastali, avšak opätovne došlo k porušeniu práv osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná. Odvolateľ je toho názoru, že ak

chcela prokuratúra zrušiť rozsudok Okresného súdu Lučenec zo dňa 15. 01. 2014, mal znieť žalobný návrh, petít úplne inak, resp. v ňom malo byť konkrétne špecifikované, pri ktorých právnych úkonoch je oprávnený konať samostatne a pri ktorých nie. K tejto skutočnosti sa počas pojednávania vyjadril i znalec, ktorý uviedol, že by bolo v jeho prípade veľmi problematické presne špecifikovať, na ktoré právne úkony by mohol byť samostatne oprávnený probant a na ktoré nie, avšak touto skutočnosťou sa vo svojom vypracovanom znaleckom posudku absolútne nezaoberal, preto na ňu nevedel ani priamo na pojednávaní odpovedať. Tieto tvrdenia však podľa názoru odvolateľa svedčia o tom, že samotný petít žaloby nebol správny, prokuratúra sa pokúsila týmto konaním účelovo zrušiť rozsudok Okresného súdu Lučenec zo dňa 15. 01. 2014, ktorý nadobudol právoplatnosť 16. 06. 2014, v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu vzhľadom na niektoré prebiehajúce trestné konania osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná, pri ktorých sa však snaží dokázať svoju nevinu a myslí si, že by tu mala platiť zásada prezumpcie neviny až do momentu, kým nebude v predmetných veciach vynesený právoplatný rozsudok. Z týchto dôvodov má za to, že zo strany Okresnej prokuratúry Lučenec sa jedná o účelové konanie a o porušenie základného občianskeho práva na spravodlivý a zákonný súdny proces, ku ktorému došlo konaním okresného súdu. Má za to, že vykonaným dokazovaním na hlavnom pojednávaní nebol produkovaný a ani spravodlivo vyhodnotený žiadny relevantný dôkaz, ktorý by preukazoval odôvodnenosť podaného návrhu. Navrhol, aby odvolací súd rozhodol tak, že zruší rozhodnutie prvostupňového súdu a sám rozhodne tak, že návrh Okresnej prokuratúry Lučenec o navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony zamietne, prípadne, aby vec vrátil prvostupňovému súdu na nové konanie.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie opatrovník osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná - F. M.. Uviedol, že Okresný súd Lučenec, konkrétne konajúca sudkyňa porušila zákonné ustanovenia o predvolávaní a oboznámení jednotlivých strán tohto sporu. Sudkyňa neinformovala o zmene predsedu súdu, ani o novom dátume pojednávania, týmto protiprávnym úkonom znemožnila predložiť akýkoľvek „irrelevantný“ dôkaz. Po súdnom pojednávaní žiadal opatrovník predsedu súdu o kópie (CD) nosiča o priebehu súdneho konania, uvedené mu predsedníčka súdu ústne prisľúbila, avšak do dnešného dňa tak nevykonala a nenaplnila práva ustanovení, ktoré toto umožňujú. Za hrubé porušenie považoval odvolateľ tú skutočnosť, keď „predsedníčka súdu JUDr. Červenková“ nepožiadala strany o vyhlásenie a neodobrala sa vyhotoviť rozhodnutie, toto už mala vyhotovené vopred a hneď ho prečítala, čím sudkyňa hrubo porušila ustanovenia Trestného poriadku o priebehu súdneho konania. Celý priebeh tohto súdneho konania bol akoby „zinscenovaný“. Pri výsluchu znalca MUDr. E. L., tento opatrovníkovi odpovedal iba na jednu otázku, pričom za neho odpovedala predsedníčka súdu JUDr. Červenková, čo bolo neprofesionálne a jasné, že sudkyňa zavadza. Ďalej namietal, že MUDr. L. ani MUDr. V. sa neriadili uznesením krajského súdu, ktoré podľa názoru odvolateľa nariaďovalo Okresnému súdu Lučenec „nariadiť nový znalecký posudok, ktorý má zhodnotiť duševný stav obžalovaného“. Znalecký posudok nebol nanovo vypracovaný k tak závažnému prípadu, o akom mal rozhodovať Okresný súd Lučenec. Celý znalecký posudok bol odpísaný zo znaleckého posudku, ktorý už predtým vypracoval MUDr. X. V.. Znalec neodpovedal na otázku, či mal k dispozícii znalecký posudok vypracovaný MUDr. X. V., pričom zo strany 3 Znaleckého posudku č. 49/2020 sa uvádza ako podklad k vypracovaniu posudku iba znenie MUDr. X. V., nič viac. Uvedené sú podľa odvolateľa zjavné a jasné indície, že konajúca sudkyňa porušovala zákonné ustanovenia Trestného poriadku o priebehu súdneho pojednávania. F. H., ktorý bol zbavený všetkých práv, ktoré sú občianskoprávne a iné právny úkony, rozsudkom Okresného súdu Lučenec práve pre mentálnu retardáciu bol pozbavený týchto práv a úkonov. Podkladom tohto boli znalecké posudky vypracované viacerými znalcami, ktorí sa zhodujú v mentálnej a duševnej retardácii F. H., ako aj v poruchách správania. Toto sčasti potvrdil aj MUDr. L., ktorý však uviedol, že to nie je choroba duševného stavu. Uvedené je „totálna neodbornosť“ MUDr. L.. F. H. bol už ako trojročný chlapec „psychicky hospitalizovaný v Kremnici“, o čom svedčí správa v kapitole MKCH-10 duševné poruchy. Odvolateľ namietal, resp. mu nebolo jasné, ako mohol MUDr. L. vypracovať znalecký posudok bez toho, aby sa oboznámil so správou o zdravotnom stave a spôsobilosti F. H.. Navrhol, aby súd preštudoval Znalecké posudky č. 68/2017, ktoré mala sudkyňa súdu Bratislava JUDr. Bahledová, vypracovaný MUDr. X., Z. a MUDr. R., ktoré boli síce vypracované oveľa neskôr. Odvolateľ v podanom odvolaní neuviedol, ako navrhuje, aby odvolací súd rozhodol.

8. Odvolanie opatrovníka osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná, ako aj odvolanie podané právnym zástupcom osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná, bolo doručené Okresnej prokuratúre Lučenec dňa 27. 09. 2021 s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť.

9. Vyjadrenie k odvolaniu opatrovníka osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná, ani k odvolaniu právneho zástupcu osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná, podané nebolo.

10. V dôsledku odvolania právneho zástupcu osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná, a odvolania opatrovníka, o ktorej spôsobilosti sa koná, Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) vec preskúmal v medziach daných ust. 379 CSP a § 66 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP ako vecne správny potvrdil.

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa ust. § 249 ods. 1 CMP, ak sú dôvody na zmenu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony alebo na navrátenie spôsobilosti na právne úkony, súd rozsudkom skôr vydaný rozsudok zmení alebo zruší.

13. Podľa ust. § 249 ods. 2 CMP, súd rozsudok zruší aj vtedy, ak zistí, že na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony neboli dôvody.

14. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

15. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

16. Na základe podaného odvolania právneho zástupcu osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná, a odvolania opatrovníka, po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie vo veci na základe vykonaného dokazovania zistil a v odôvodnení rozhodnutia aj konštatoval skutkový stav veci správne, pričom dôkazy vyhodnotil v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP, rozhodnutie náležite odôvodnil, keď odôvodnenie rozhodnutie súdu prvej inštancie má náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd konštatuje, že na základe preskúmania veci dospel k záveru, že podané odvolania nie sú dôvodné a nemožno im vyhovieť. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne, s týmto sa v celom stotožňuje a to ako vo výrokovej časti, tak i v časti jeho odôvodnenia. Po preskúmaní veci odvolací súd nezistil žiadne vady konania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok.

17. Odvolací súd konštatuje, že predmetom konania v súdnej veci je rozhodovanie o návrhu okresného prokurátora na navrátenie spôsobilosti na právne úkony F. H., ktorý bol rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 9Ps/2/2013 - 125 zo dňa 15. 01. 2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoP/33/2014 - 158 zo dňa 29. 05. 2014 pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Návrh vo veci samej podal dňa 22. 11. 2019 prokurátor Okresnej prokuratúry Lučenec, nakoľko na F. H., teda posudzovanú osobu, bola ako na obvineného podaná obžaloba pre spáchanie pokračovacieho zločinu podvodu spáchaného sčasti samostatne a sčasti formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, podľa § 221 ods. 1, 2, 3 písm. c/ Trestného zákona s odkazom na ust. § 138 písm. f/ Trestného zákona, pričom uvedené trestné konanie je vedené Okresným súdom Lučenec pod sp. zn. 3T/162/2014. V rámci trestného konania bol konajúcim okresným súdom pribratý znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria MUDr. X. V., ktorý vo vypracovanom Znaleckom posudku č. 62/2018 zodpovedal na súdom zadané otázky a úlohy a konštatoval, že F. H. trpí mentálnou retardáciou ľahkého stupňa, no jeho ovládacie a rozpoznávacie schopnosti nie sú znížené v podstatnej miere. Ďalej znalec konštatoval, že úroveň zníženia mentálnych schopností však umožňuje, aby dokázal v dobe spáchania trestnej činnosti rozpoznať charakter a spoločenskú nebezpečnosť svojho konania. Obdobne konštatoval, že posudzovaný v dostatočnej miere chápe zmysel trestného konania a je schopný účasti v trestnom konaní. Konajúci prokurátor zároveň v návrhu doplňujúco uviedol, že osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, je ako páchatel' vedený v celkovo 33 trestných veciach na viacerých prokuratúrach v rámci Slovenskej republiky.

18. Po podaní návrhu konajúci súd prvej inštancie ustanovil do konania znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) MUDr. E. L., PhD., aby sa znalec vyjadril k otázke, či je F. H. duševne chorý, či je nemoc, porucha trvalá, liečbou neovplyviteľná, či sa dokáže rozhodovať správne aspoň v najjednoduchších životných situáciách, ak áno, dôsledky ktorých úkonov, resp. akého druhu konania, nedokáže správne posúdiť, v akom rozsahu je odkázaný na pomoc a opateru inej zdravej osoby, či je spôsobilý nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, disponovať finančnými prostriedkami a majetkovými hodnotami a do akej sumy, prípadne, či sa jeho zdravotný stav od rozhodnutia súdu o obmedzení spôsobilosti na právne úkony zlepšil, ak áno, v akom rozsahu. Zároveň súd usmernil znalca, aby sa vyjadril k záverom pri otázke č. 8 Znaleckého posudku č. 62/2018 znalca MUDr. X. V..

19. Súdom ustanovený znalec podal v konaní Znalecký posudok č. 49/2020. Po vypracovaní znaleckého posudku a vyslúchnutí znalca na pojednávaní súd prvej inštancie v predchádzajúcom priebehu konania rozhodol rozsudkom č. k. 21Ps/17/2019 - 151 zo dňa 07. 10. 2020, ktorým výrokom I. zrušil rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 9Ps/2/2013 - 125 zo dňa 15. 01. 2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16. 06. 2014, v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoP/33/2014 - 158 zo dňa 29. 05. 2014 o pozbavení spôsobilosti na právne úkony F. H., rod. J., a navrátil F. H., rod. J., spôsobilosť na právne úkony.

20. V dôsledku podaného odvolania právneho zástupcu osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná, a odvolania opatrovníka (otca) osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná, o veci rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, a tento uznesením č. k. 14CoP/8/2021 - 197 zo dňa 20. 04. 2021 vyššie uvedený rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 21Ps/17/2019 - 151 zo dňa 07. 10. 2020 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, a to z dôvodu absencie zákonným spôsobom zaznamenaného spôsobu a podstatného obsahu realizovaného výsluchu osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná, pričom vo veci tak absentoval jeden z najpodstatnejších úkonov súdu, na základe ktorého si súd sám vytvára obraz, získava vedomosť o aktuálnom stave osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP. Ďalej odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie tiež zásadné procesné pochybenie konajúceho prvoinštančného súdu, a to nesúlad znenia rozsudku vyhláseného vo veci na pojednávaní dňa 07. 10. 2020, keď súd prvej inštancie verejne vyhlásil rozsudok, ktorým menil rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 9Ps/2/2013 zo dňa 15. 01. 2014 a navrátil F. H., rod. J., spôsobilosť na právne úkony, pričom však z písomného vyhovenia rozsudku, nachádzajúceho sa v spise, vyplýva, že súd výrokom I. rozsudku zrušil rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 9Ps/2/2013 zo dňa 15. 01. 2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16. 06. 2014 a navrátil F. H., rod. J., spôsobilosť na právne úkony. Odvolací súd vo svojom uznesení v závere konštatoval, že v ďalšom konaní súd prvej inštancie bude konať spôsobom súladným so zákonom tak, aby i osoba, o spôsobilosti ktorej sa koná, mala zaručené všetky práva na spravodlivý proces a nebol jej odopretý prístup k súdu a bez obmedzenia mala procesne korektným spôsobom možnosť vyjadriť svoj postoj k prejednávanej veci, ktoré úkony, ich priebeh a podstatný obsah konajúci súd zadokumentuje zákonom predpísaným spôsobom a následne sa s uvedenými v rámci hodnotenia dokazovania i vysporiada.

21. Po zrušení a vrátení veci súd prvej inštancie, po predchádzajúcom zrušení a odročení pôvodne nariadeného pojednávania, vo veci následne vykonal pojednávanie dňa 12. 08. 2021, na ktoré riadne predvolal všetkých účastníkov konania, t. j. osobu, o spôsobilosti ktorej sa koná, F. H., jeho opatrovníka F. M., ktorý je otcom osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná. Pojednávania vedeného v uvedený deň na Okresnom súde Lučenec sa zúčastnil taktiež právny zástupca osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná, a na pojednávanie bol predvolaný a na tomto bol i vyslúchnutý znalec MUDr. E. L., PhD., ktorý vo veci vypracoval a súdu predložil znalecký posudok.

22. Osoba, o spôsobilosti ktorej sa koná, F. H., bol na pojednávanie predvedený eskortou, príslušníkmi ZVJS z ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou a opatrovník menovanej osoby - F. M. bol na pojednávanie predvedený príslušníkmi ZVJS z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová. Na uvedené pojednávanie boli ako osoba, o spôsobilosti ktorej sa koná, tak jej právny predchodca a opatrovník, riadne predvolaní, keď z obsahu spisu vyplýva, že účastníci konania boli pôvodne súdom predvolaní, upovedomení o termíne pojednávania vo veci dňa 01. 07. 2021 a následne - z dôvodu ospravedlnenia neúčasti ustanoveného znalca na pojednávaní - bolo pojednávanie pôvodne určené na dňa 01. 07. 2021 zákonnou sudkyňou zrušené a odročené na dňa 12. 08. 2021, o čom boli účastníci konania upovedomení. Pojednávania konaného dňa 12. 08. 2021 sa zúčastnili: osoba o ktorej

spôsobilosti sa koná za prítomnosti zvoleného právneho zástupcu z radu advokátov, opatrovník osoby o spôsobilosti ktorej sa koná a prokurátor. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 12. 08. 2021 vyplýva, že konajúca sudkyňa v prítomnosti účastníkov konania a právneho zástupcu osoby o spôsobilosti ktorej sa koná vyhodnotila zachovanie lehoty 5 dní na prípravu na pojednávanie a konštatovala, že sú splnené procesné podmienky pre vykonanie pojednávania. Nik z účastníkov konania proti uvedenému nenamietal, nebol prednesený návrh na odročenie pojednávania. Účastníci konania učinili k prejednávanej veci svoje návrhy, prednesy a taktiež mali možnosť položiť otázky predvolanému znalcovi, ktorý sa vyjadroval k vypracovanému znaleckému posudku a podľa potreby zodpovedal otázky súdu ako i účastníkov konania. Z uvedeného vyplýva, že nie je preto dôvodná námietka opatrovníka osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná, že by súd prvej inštancie, konajúci zákonným sudcom, odňal účastníkom konania procesné práva tým, že nemali možnosť predložiť súdu relevantné dôkazy, resp. tieto označiť alebo navrhnúť.

23. Na predmetnom pojednávaní bol vysluchnutý znalec MUDr. E. L., PhD., ktorý vo veci vypracoval znalecký posudok, pričom znalec na pojednávaní uviedol, že zotráva na záveroch znaleckého posudku, zodpovedal doplňujúce otázky súdu, ako i účastníkov konania.

24. Zo záverov Znaleckého posudku č. 49/2020 vyplýva záver znalca MUDr. E. L., PhD., MPH, MHA: „F. H., nar. XXXX, duševnou chorobou v úzkom slova zmysle netrpel a netrpí. Jeho abnormne štruktúrovaná osobnosť spojená s ľahkou mentálnou retardáciou je poruchou trvalou, ktorú nemožno liečiť, resp. zásadne terapeuticky ovplyvňovať. Jeho súčasný zdravotný stav je od rozhodnutia súdu o obmedzení spôsobilosti na právne úkony bez podstatných zmien. V komunite, v ktorej žije a je pevne zakorenený, sa dokáže orientovať a rozhodovať v aspoň najjednoduchších životných situáciách, na opateru inej osoby priamo odkázaný nie je. Vzhľadom k tomu, že sa s veľkou pravdepodobnosťou nejedná o majetného jedinca, disponovanie s väčším hnutelným či nehnuteľným majetkom u neho neprichádza do úvahy. Je predpoklad, že ani v budúcnosti takúto možnosť mať nebude. Znalec sa stotožňuje s vyjadreniami znalca MUDr. X. V. v odpovedi na otázku č. 8 Znaleckého posudku č. 62/2018.“. Zo záverov znaleckého posudku tak vyplýva konštatovaná ľahká mentálna retardácia posudzovanej osoby, pričom uvedená je poruchou trvalou, ktorú nemožno liečiť či zásadne terapeuticky ovplyvňovať. Rovnako z uvedeného vyplýva záver, že na opateru inej osoby odkázaný nie je.

25. Na pojednávaní znalec zotrval na záveroch svojho znaleckého posudku, pričom na dotaz súdu doplňujúco uviedol, že podľa jeho názoru nikdy nebol dôvod na obmedzenie alebo pozbavenie spôsobilosti na právne úkony posudzovaného. Vzhľadom k tomu, v akej komunite žije, je plne schopný sa v nej orientovať, vykonávať akékoľvek úkony a znalec zvýraznil, že u posudzovaného nie je dôvod na akékoľvek obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Znalec vyslovil záver, že posudzovaný je plne spôsobilý na právne úkony a nie je potreba akéhokoľvek, a to ani čiastočného obmedzovania na právne úkony. Rovnako, znalec vyslovil názor, že zdravotný stav je zo strany posudzovaného F. H. len predstieraný. Pokiaľ sa týka samotného vyšetrenia vykonávaného v spolupráci s posudzovaným na základe jeho priebehu znalec usúdil, že konanie posudzovaného, keď odmietal so znalcom akokoľvek komunikovať (počas vyšetrenia si väčšinou pískať) bolo účelové, nebol ochotný spolupracovať, avšak po tom, čo posudzovaného jeho reakcie na otázky súdu a jeho odpoveď znalec mal možnosť sledovať v pojednávacej miestnosti, dospel k záveru, že konanie posudzovaného počas samotného znaleckého vyšetrenia bolo vedomé, pričom posudzovaný sa snažil navodiť stav, že nie je spôsobilý na právne úkony, snažil sa zmariť znalecké vyšetrenie. Pre úplnosť však znalec uviedol, že nemožno konštatovať, že by posudzovaný nemal nijaké psychické ťažkosti, že je to úplne zdravý jedinec, konštatovaná bola ľahká mentálna retardácia, ako vyplýva i zo záverov znaleckého posudku, avšak uvedené nie je dôvodom na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony.

26. Na základe uvedených skutočností vyplývajúcich zo spisu odvolací súd konštatuje že po zrušení a vrátení veci súd prvej inštancie vo veci vykonal náležité dokazovanie v rozsahu potrebnom pre zistenie skutočného stavu na rozhodnutie vo veci samej a s prihliadnutím na odborné závery Znaleckého posudku č. 49/2020 a doplňujúcu výpoveď a zodpovedanie otázok znalcom súd prvej inštancie dospel k správne záveru, že nie je dôvod na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony posudzovaného F. H. ani sčasti. Doplnujúco je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie nevychádzal výlučne len zo znaleckého posudku a výpovede znalca ustanoveného v predmetnej veci pre potreby rozhodnutia vo veci, ale konajúci súd prvej inštancie mal k dispozícii viacero znaleckých posudkov vypracovaných k duševnému stavu F. H., keď prvotné skutočnosti odôvodňujúce záver, že nie je dôvod na obmedzenie

posudzovaného na spôsobilosti na právne úkony, vychádzal zo záverov znalca MUDr. X. V., ktorý vypracoval znalecký posudok pre potreby trestného konania. Rovnako súd podporne prihliadol a vychádzal zo záverov MUDr. Z., MUDr. R., MUDr. M., MUDr. W. a MUDr. X., ktoré všetky zhodne potvrdzujú diagnózu tak, ako ju konštatoval súdom ustanovený znalec MUDr. E. L., PhD, MPH, MHA, pričom sa jedná o diagnózu mentálna retardácia ľahkého stupňa, keď znalci konštatovali, že sa nejedná o ťažkú duševnú chorobu, poruchu, v dôsledku ktorej by bolo nevyhnutné obmedzenie spôsobilosti na právne úkony.

27. Odvolací súd podporne dodáva, že zo znaleckého posudku č. 62/2018, ktorý je súčasťou a obsahom spisového materiálu, vypracovaného pre potreby trestného konania vedeného pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2, 3 písm. c/ Trestného zákona, z časti „II. Posudok“ , z časti výpisu vyšetrovacieho spisu je zrejmý popis skutku, ktorý sa F. H. kladie za vinu, ktorá skutočnosť je znalecky významnou okolnosťou, poznatkom. Z uvedeného popisu konania F. H. vyplýva, že tento bol schopný a spôsobilý komunikovať s duchovným (farárom) o záležitosti pôžičky vo výške 4.000,- Eur a podmienkach jej vrátenia, pričom z popisu skutku vyplýva, že posudzovaný rozumel podstate veci, sám komunikoval s miestnym duchovným ako aj s inými osobami, v otázke vrátenia finančných prostriedkov, a to za odplatu pre seba a iné osoby - o.i. i opatrovníka F. M. pričom - podľa uvedeného bol schopný sám stanoviť alebo predniesť podmienky pre vrátenie požičaných finančných prostriedkov duchovnému. Konanie, ktoré sa posudzovanému kladie za vinu je v skutkovej vete popísané nasledovne: „F. H. po tom, ako ho oslovil duchovný R. Q. začiatkom mesiaca december 2013 na miestnom cintoríne v Lučenci, prišiel za ním na faru po tom, ako mu duchovný oznámil, že X. M. požičal čiastku 4.000,- a požadoval od neho pomoc pri vrátení tejto finančnej hotovosti, mu F. H. navrhol, že v prípade, ak zaplatí 1.500,- Eur, mu prinesie hotovosť, ktorú X. M. požičal, s čím R. Q. súhlasil, a následne F. H. telefonicky kontaktoval F. M., ktorý krátko na to prišiel na faru a duchovnému potvrdil, že mu prinesú finančné prostriedky, ktoré X. M. požičal, na čo R. Q. F. M. za prítomnosti F. H. v hotovosti do rúk odovzdal 1.500,- Eur po tom, čo obaja z fary odišli. Nasledujúci deň po prevzatí sumy 1.500,- Eur, duchovného F. H. opäť navštívil na fare s tým, že potrebuje ďalších 1.000,- Eur, nakoľko sú viacerí, ktorí pre neho peniaze zháňajú a potrebujú sa rozdeliť, na základe čoho mu R. Q. v hotovosti pri ČSOB banke v Lučenci odovzdal 1.000,- Eur).

28. Na základe údajov zistených v trestnom konaní znalec MUDr. V. konštatoval, okrem iného, že „v dôsledku mentálnej retardácie ľahkého stupňa a sčasti aj v dôsledku osobnostnej poruchy sú ovládacie schopnosti posudzovaného znížené v nepodstatnej miere, táto skutočnosť sa mohla prejaviť aj zvýšenou sugestibilitou a následnou ovplyvniteľnosťou. Úroveň zníženia mentálnych schopností však umožňuje, aby dokázal v dobe spáchania trestnej činnosti rozpoznať charakter a spoločenskú nebezpečnosť svojho konania, čiže rozpoznávací schopnosti v čase skutku hodnotím ako zachované“. V inej časti znaleckého posudku znalec konštatuje, že „posudzovaný v dostatočnej miere chápe zmysel trestného konania a je schopný hodnotnej účasti na trestnom konaní.“.

29. V súdnej veci je nutné zvýrazniť, že všetky znalecké posudky, na ktoré vo svojom rozhodnutí poukázal už súd prvej inštancie (v bode 16 odôvodnenia rozsudku) v záveroch zhodne konštatujú mentálnu retardáciu ľahkého stupňa. Po vyslovení záveru znalca, že nie je dôvod ani na čiastočné obmedzenie spôsobilosti na právne úkony u posudzovanej osoby, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol správne, keď konštatoval, že nie je dôvod na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a pôvodný rozsudok obmedzujúci spôsobilosť na právne úkony F. H. zrušil.

30. Na odvoláciu námietku právneho zástupcu o tom, že zdravotný stav posudzovanej osoby je od pôvodného rozhodnutia súdu o zmene spôsobilosti na právne úkony bez podstatných zmien, čo konštatoval i súdom ustanovený znalec, odvolací súd uvádza, že pokiaľ bola niekoľkými znalcami konštatovaná mentálna retardácia ľahkého stupňa, pričom bolo tiež znalcom konštatované, že nie je dôvod na akékoľvek obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, potom z uvedeného vyplýva, že právny stav založený súdnym rozhodnutím o pozbavení spôsobilosti na právne úkony nie je v súlade so stavom skutočným a nereflektuje skutočný duševný stav a schopnosti a možnosti posudzovanej osoby. Konajúci znalec dospel k záveru, že posudzovaný svoj zdravotný stav len predstieral, snažil sa navodiť stav, že nie je spôsobilý na právne úkony. Je preto dôvodné, aby súd na základe záverov aktuálneho odborného posúdenia znalca stav právny zosúladi so stavom skutočným. V súdnej veci zistené skutočnosti svedčia k tomu, že posudzovaný sa opakovane dopúšťa trestnej činnosti a to i v súčasnosti so svojím opatrovníkom (v predmetnom konaní), ktorý je i v súčasnosti opätovne vo výkone trestu odňatia slobody a to pod záštitou rozhodnutia súdu o pozbavení spôsobilosti na právne úkony.

31. Pokiaľ v podanom odvolaní právny zástupca namieta, že pojednávanie vo veci a na ňom vykonané dokazovanie možno označiť len ako „formálne“, odvolací súd, oboznámiac sa s celým obsahom súdneho spisu, zápisnicou z pojednávania zo dňa 12. 08. 2021 konštatuje, že súd prvej inštancie pri vykonaní pojednávania a na ňom vykonanom dokazovaní postupoval v súlade s ust. § 33 až 36 Civilného mimosporového poriadku, vo veci vykonal dôkazy navrhnuté účastníkmi konania, ale i bez takéhoto návrhu sám predvolal a vyslúchol znalca, neponechal procesnú aktivitu na účastníkoch konania, avšak kladenými otázkami ako na posudzovaného, tak aj na súdom stanoveného znalca zisťoval okolnosti potrebné pre rozhodnutie vo veci a vlastným zisťovaním vytvoril náležitý podklad pre svoje rozhodnutie. Zisťovanie skutočného stavu veci súdom bolo vedené v súlade s vyšetrovacím princípom konania vedeného podľa ustanovení Civilného mimosporového poriadku. Účastníci konania boli na pojednávaní prítomní a zároveň mali zákonný procesný priestor urobiť svoje prednesy a návrhy, vyjadrovať sa k vykonanému dokazovaniu, prítomnému znalcovi klásť otázky a na záver predniesť i svoje záverečné návrhy. Ani opatrovník ani právny zástupca posudzovaného nepredložili a ani neoznačili žiadny dôkaz, ktorý by súd podľa ich návrhu mal vykonať pre náležité zistenie skutočného stavu, pri záverečnom prednese opatrovník posudzovaného zotrval na svojich doterajších vyjadreniach. Možno tak konštatovať, že pojednávanie vykonané vo veci dňa 12. 08. 2021 bolo vykonané v súlade s ustanoveniami Civilného mimosporového poriadku.

32. Obaja odvolatelia v súdnej veci v podanom odvolaní namietali, že konajúca sudkyňa bezprostredne po vyhlásení dokazovania za skončené a po záverečných prednesoch, vyhlásila rozhodnutie vo veci samej (rozsudok) a to bez prerušenia pojednávania slúžiaceho sa vyhodnotenie vykonaného dokazovania a prípravu výroku rozhodnutia, čo nasvedčuje „vopred pripravenému“ rozhodnutiu o veci, ktoré nereflektuje na výsledky vykonaného dokazovania.

33. Odvolací súd k uvedenému uvádza, že zákonný sudca konajúci o veci je s prejednávanou vecou oboznámený a vie, k akému rozhodnutiu výsledky vykonaného dokazovania môžu alternatívne viesť. V zmysle ust. § 41 Civilného mimosporového poriadku, ak súd v konaní nariadil pojednávanie, rozsudok sa vyhlasuje na pojednávaní, na ktorom súd ukončil dokazovanie. Je teda možné a v súlade s civilnými procesnými predpismi, aby sudca vyhlásil rozhodnutie vo veci i bez predchádzajúceho prerušenia pojednávania v alternatíve, ku ktorej smerovalo vykonané dokazovanie a na ktorú je sudca konajúci vo veci (alternatívne) pripravený. Prerušenie pojednávania pred verejným vyhlásením rozhodnutia všeobecne slúži o. i. na poradu senátu konajúceho vo veci, na ktorej sa realizuje zhodnotenie vykonaného dokazovania a záverečné prednesy účastníkov konania jednotlivými členmi senátu, spolu s hlasovaním o rozhodnutí o veci členmi senátu. V predmetnom type konania však rozhodovala v súlade so zákonom samosudkyňa, preto porada a hlasovanie členov senátu sa vo veci nerealizovali a pokiaľ výsledky vykonaného dokazovania viedli k jednoznačnému záveru o spôsobe rozhodnutia vo veci, konajúcej sudkyňi nebránila žiadna zákonná prekážka verejne vyhlásiť rozhodnutie po učených záverečných prednesoch, bez potreby prerušenia pojednávania. Odvolacie námietky oboch odvolateľov o porušení práva na spravodlivý súdny proces vyššie uvedeným vedením konania zákonnej sudkyne, odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné.

34. Pokiaľ právny zástupca osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná, v podanom odvolaní uvádzal, že „pokiaľ chcela prokuratúra zrušiť rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 9Ps/2/2013 zo dňa 15. 01. 2014 o pozbavení spôsobilosti na právne úkony, mal by znieť žalobný návrh (petit) úplne inak, resp. by v ňom malo byť konkrétne špecifikované, pri ktorých právnych úkonoch je osoba, o spôsobilosti ktorej sa koná, oprávnená konať samostatne a pri ktorých nie. K tejto skutočnosti sa počas pojednávania vyjadril i znalec, ktorý uviedol, že by bolo v danom prípade veľmi problematické presne špecifikovať, na ktoré právne úkony by mohol byť samostatne oprávnený a na ktoré nie, avšak touto skutočnosťou sa vo svojom znaleckom posudku znalec absolútne nezaoberal, preto na ňu nevedel ani priamo na pojednávaní odpovedať“.

35. K uvedenej odvolacej námietke odvolací súd uvádza, že predmetné konanie o navrátenie spôsobilosti na právne úkony je konaním nesporovým, kde konajúci súd nie je viazaný znením žalobného návrhu. Procesný postup zmeny rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony, ako aj jej prinavrátenie (zrušenie rozhodnutia) sa vzťahuje na situácie, keď už predchádzajúce rozhodnutia o spôsobilosti na právne úkony nadobudlo právoplatnosť. O modifikácii pôvodného rozhodnutia rozhodne súd na návrh, ale aj bez návrhu. Z obsahu podaného návrhu prokurátora Okresnej prokuratúry Lučenec,

ako i zo samotného petitu vyplýva, že tento navrhuje F. H. prinavrátiť spôsobilosť na právne úkony v celom rozsahu, keďže podľa jeho názoru nie je dôvodné ani čiastočné obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Prípadný rozsah obmedzenia spôsobilosti na právne úkony bol zadaný ako otázka na zodpovedanie znalcom v znaleckom posudku. Súdom ustanovený znalec vo vypracovanom znaleckom posudku, ako i na vykonanom pojednávaní pri svojom výsluchu uviedol, že posudzovaný „je plne schopný vykonávať akékoľvek úkony“ a „u posudzovaného nie je dôvod na akékoľvek obmedzenie spôsobilosti na právne úkony“. Znalec na vykonanom pojednávaní na dotaz duplicitne zdôraznil „podľa môjho názoru je plne spôsobilý na právne úkony a nie je potreba akéhokoľvek obmedzovania na právne úkony“. Je tak možné konštatovať, že súd prvej inštancie sa zaoberal i otázkou rozsahu možného obmedzenia spôsobilosti na právne úkony a čiastočného vymedzenia úkonov, na učinenie ktorých posudzovaná osoba nie je spôsobilá, avšak v konaní ustanovený znalec konštatoval záver vyššie uvedený, že u posudzovaného nie je dôvod na akékoľvek obmedzenie spôsobilosti na právne úkony.

36. Pokiaľ sa týka podaného odvolania opatrovníka osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná, v ktorom odvolateľ niekoľkokrát namietal, že konajúca sudkyňa „hrubo porušila ustanovenia Trestného poriadku o priebehu súdneho konania“, odvolací súd predovšetkým uvádza, že zákonný sudca konajúci v prejednávanej veci konal podľa civilných procesných poriadkov, nakoľko sa jedná o osobitné konanie upravené v ustanoveniach § 231 až § 251 zákona č. 161/2015 Civilného mimosporového poriadku, pričom na procesné otázky, ktoré nie sú upravené pri osobitnom type konania vedeného, sa v zmysle § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, subsidiárne použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (pokiaľ CMP neustanovuje inak). Opakovane vznášaná odvolacia námietka odvolateľa o porušení ustanovení Trestného poriadku je teda v prejednanom prípade v konaní o navrátení spôsobilosti na právne úkony celkom zjavne nedôvodná.

37. V podanom odvolaní v bode 6 rovnako odvolateľ namietal „V posudku MUDr. E. L., na strane č. 3 spodný riadok je napísané: Krajský súd nariadil OS - súdu Lučenec povinnosť nariadiť nový znalecký posudok, ktorý má zhodnotiť duševný stav obžalovaného, nestrannými znaleckými posudkami, pretože F. H. bol hospitalizovaný dvakrát v Kremnici a primátorom (správne zjavne primárom - pozn. odvolacieho súdu) bol v tom čase priamo F. X. a zástupcom pán W.. Pán MUDr. L. ani V. sa vôbec neriadili týmto uznesením Krajského súdu. Znalecký posudok nebol nanovo vypracovaný a k tak závažnému prípadu, o akom mal rozhodovať okresný Súd Lučenec“.

38. K predmetnej odvolacej námietke odvolací súd uvádza, že uvedená citácia sa viaže na znalecký posudok MUDr. E. L., v ktorom posudku v časti II. znalec uvádzal výpisy zo spisu, zdravotnej dokumentácie. V odvolateľom uvádzanej časti znalec vo svojom posudku konštatoval skutočnosti zistené zo znaleckého posudku MUDr. X. V. č. 62/2018, ktorý vypracovával odlišný znalecký posudok pre účely trestného konania, v ktorom bol F. H. ako obžalovaný trestne stíhaný. Citácia uvedená v odvolaní odvolateľa je tak jedným z podkladov, z ktorých konajúci znalec v súdnej veci vychádzal a na ktorý podklad vo vypracovanom znaleckom posudku poukázal. Odvolateľom uvádzané uznesenie Krajského súdu a v ňom obsiahnuté usmernenie o nutnosti vypracovania nového znaleckého posudku sa celkom zjavne netýka predmetného konania o navrátení spôsobilosti na právne úkony, ale konania trestného, ktoré konania sú vedené nezávisle na sebe a preto pre civilný súd konajúci v predmetnej veci nemá procesnú právnu relevanciu.

39. V podanom odvolaní opatrovník taktiež namietal „Ako mohol pán MUDr. L. vyhotoviť duševnú správu o zdravotnom stave a spôsobilosti F. H., keď tohto neskúmal a ani sa neoboznámil s predošlou zdravotnou dokumentáciou.“.

40. Z obsahu súdneho spisu, zo samotného znaleckého posudku MUDr. E. L., PhD, MPH, MHA vyplýva, že konajúci znalec MUDr. E. L. pred vypracovaním a podaním znaleckého posudku súdu menovaného osobne navštívil a vykonal vlastné psychiatrické vyšetrenie dňa 01. 04. 2020, a to formou pohovoru v ústave na výkon väzby, ktorého spôsob, priebeh a závery popísal vo svojom znaleckom posudku v časti „Anamnestická časť a objektívny nález“, a zároveň z obsahu znaleckého posudku z časti „Podklady pre vypracovanie znaleckého posudku“ vyplýva, že znalec sa pred prijatím záverov oboznámil s podstatnou zdravotnou dokumentáciou F. H., ktorá bola konštatovaná už v predchádzajúcom vypracovanom znaleckom posudku JUDr. X. V. zo dňa 23. 11. 2018. Obsahom uvedeného znaleckého posudku MUDr. V. sú i závery znaleckého psychiatrického posudku MUDr. M. vo veci konania o pozbavení spôsobilosti na právne úkony, závery znaleckého psychiatrického posudku MUDr. N. E. PhD, na posúdenie

zdravotného stavu F. H. zo dňa 27. 05. 2013, závery Znaleckého posudku MUDr. X. Z., MUDr. R. z r. 2015, závery znaleckého posudku MUDr. W., MUDr. X. z 27. 05. 2014, správa z hospitalizácie v PN Kremnica od 08. 04. 2013 do 18. 04. 2013, ktorá dokumentácia zahŕňa všetky realizované psychiatrické i pedopsychiatrické vyšetrenia posudzovaného od roku 1996 (16. 01. 1996). na ktorú odvolateľ poukazuje. Súdom ustanovený znalec tak pri svojom posúdení mal k dispozícii zdravotnú dokumentáciu posudzovaného v dostatočnom rozsahu pre prijatie záverov, s posudzovaným vykonal i vlastné psychiatrické vyšetrenie, konanie a prejavy posudzovaného mal možnosť vzhliadnuť a posúdiť opakovane, na vykonanom pojednávaní. Je tiež nutné uviesť, že pokiaľ by zdravotnú dokumentáciu, ktorú ako vstupnú mal znalec k dispozícii, tento vyhodnotil ako nedostatočnú pre náležité posúdenie, je plne v kompetencii konajúceho znalca vyžiadať resp. obstaráť si zdravotnú dokumentáciu v potrebnom rozsahu. V súdnej veci tak znalec neučinil a podklady slúžiace pre vypracovanie znaleckého posudku obsahujúce zdravotnú dokumentáciu zahŕňajúcu už i pedopsychiatrické vyšetrenia posudzovaného vykonané v čase, keď mal posudzovaný desať rokov, vyhodnotil ako dostatočné.

41. Odvolací súd tak dospel k záveru, že odvolacie námietky odvolateľov nie sú dôvodné, nie sú spôsobilé privediť iné rozhodnutie než aké učinil súd prvej inštancie. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil ako vecne správny.

42. Ako výroky závislé preskúmal odvolací súd i výrok II., ktorým súd rozhodol, že trovy dôkazov platí štát a výrok III., ktorým súd rozhodol o trovách prvoinštančného konania tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu. Vzhľadom na charakter konania vedeného podľa ustanovení Civilného mimosporového poriadku, keď trovy vzniknuté v danom konaní v súvislosti s dokazovaním sa nepripisujú na ťarchu účastníkom konania, ktorí nemajú postavenie sporových strán, bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku II. vecne správne. Ako vecne správne odvolací súd vyhodnotil a potvrdil i rozhodnutie obsiahnuté vo výroku III. odvolaním napadnutého rozsudku, nakoľko podľa ustanovení Civilného mimosporového poriadku si účastníci konania znášajú trovy vzniknuté v konaní každý sám.

43. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 52 CMP a vyslovil, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keď v danom prípade nebol dôvod postupovať podľa § 54 a § 55 Civilného mimosporového poriadku.

44. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolaateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolaateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).